

Växling vid makten

Under sedan länge gångna tider var militär skicklighet en nödvändig utrustning i en ledande politikers begåvningsarsenal. Numera är det dess bättre mera fredliga kvalifikationer som krävs, men de är lika ofrånkomliga. Våra dagars politiska ledare måste vara suggestiva TV-personligheter.

Intelligens, energi, beslutsamhet och taktisk skicklighet har varje partiledare i en modern demokrati. Annars hade han (eller hon) inte blivit det. Men alla dessa förträffliga egenskaper hjälper inte om strålglansen i TV saknas. Det har Gunnar Helén bittert fått erfaras.

Gösta Bohman, Torbjörn Fälldin och Olof Palme har alla var på sitt sätt en förmåga att göra intryck genom denna besynnerliga TV, som på en gång ger ett röntgenfotografi av personligheten och bereder den dramatiskt begåvade politikern möjlighet att spela ut för fullt. Medan hr Fälldins och Bohmans styrka främst ligger i röntgeneffekten, kan hr Palme taga hem sina poäng på politisk teater. Och det gör han med briljans.

Han får nu en värdig motspelare i Per Ahlmark, vars dramatiska talang och debattkonst ligger fullt i nivå med hans egen. På en punkt har hr Palme emellertid en belastning, som kan göra det svårt för honom att värja sig mot den nya folkpartiledaren. Hr Palme försöker överskyla röntgeneffekten genom noga regisserad TV-taktik, förmodligen i den bedömningen att fotografiet inte ger en alldeles förtroendeväckande bild. Per Ahlmark behöver inte oroas därvidlag. Hans demokratiska patos och frihetslidelse är genuina och kommer att framträda med skarpa linjer på varje TV-bild.

Vad kommer då denna högt begåvade och ambitiösa unga partiledare, som är folkpartiets snart sagt sista hopp, att göra av sin svåra uppgift? Kommer han att växa med den, så som andra gjort när de ställts inför det yttersta provet som politiker? Eller kommer hans namn att markera en tragisk episod – folkpartiets definitiva passage ur svensk politik?

De som känner honom och följt hans arbete som politiker och journalist har goda skäl att tro att han skall lyckas. De fäster sig inte vid den tillträdande partiledarens försök att skapa en bred plattform genom att slå samtidigt mot konservatism och socialism. De uppmärksammar framför allt hans klara deklaration som nyvorden partiledare att folkpartiet eftersträvar en växling vid makten. Efter orden taget betyder detta att han som partiledare i första hand vill kämpa för en regering byggd på en riksdagsmajoritet av de tre demokratiska oppositionspartierna. För det målet har han också – som Statistiska Centralbyråns opinionsmätning om väljarintresset för borgerlig samverkan visade – stöd av ett överväldigande flertal av sitt partis presumtiva väljare.

Växling vid makten är i och för sig nödvändig för att sanera den svenska demokratin. Om detta har det i årtionden talats och skrivits så mycket, att ytterligare utläggning av texten är överflödigt. Men det är viktigt att fasthålla, att en växling vid makten inte är ett självändamål. De tre nuvarande oppositionspartierna måste också föra en ny politik, låt oss gärna med Gunnar Helén kalla det för en resultatpolitik.

Det ojämförligt viktigaste målet för en så-

dan resultatpolitik måste vara att bryta den onda cirkel, som det nuvarande progressiv-skattesystemet tillsammans med inflationen skapat. Den hotar att undergräva hela samhällsekonomin likaväl som människornas vilja att arbeta, spara och taga initiativ till nyföretagande och företagsexpansion. Om detta har det också talats och skrivits så mycket att närmare utläggningar är överflödiga.

Det är tillräckligt att säga att hr Palme numera lever i ett personligt dårarnas paradiset. Han polemiserade i riksdagens allmänpolitiska debatt den 29 oktober mot moderaternas skattesänkingsprogram, sådant hr Krönmark presenterat detta vid partistämman i Norrköping. Moderaterna ämnade föreslå att progressiviteten begränsas till 50 % i inkomstlagen upp till 100 000 kr. Hr Palme ondgjorde sig mycket över detta såsom "en belysande bild av vilka grupper och vilka

intressen moderaterna tänker på när man högstämt talar om frihet, ansvar och självständighet". Vid det här laget torde hr Palme ha haft tillfälle att studera de skattesänkingskrav, som styrelsen i Statstjänstemannaförbundet (ST) framförde vid kongressen i mitten av november. ST kräver helt sonika att den statliga direkta inkomstskatten sänks till 25 %. Progressiviteten bör avvecklas. Tillsammans med den kommunala skatten får den direkta skatten bli högst 50 %.

Detta är som synes ännu skarpare krav än moderaternas och ger en anvisning om hur väl dessas skattesänkingskrav är förankrade i löntagaropinionen. Av hr Palmes håfulla utfall mot moderaterna framgår, att en politik inriktad på verkliga resultat ifråga om skattesänkningar förutsätter en växling vid makten. Här kommer hr Ahlmark att spela en nyckelroll och få sin stora chans.